bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі:
KZ45VPY00102718
2020

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

«Абай –дана, Абай-дара қазақта!»

ЖАРИЯЛАНДЫ	СІЛТЕМЕ
27.01.2020	https://bilimger.kz/90780/

Қысқа мерзімді жоспар

Мектеп: **ооқы,таңырқа!**	**«Балқаш қаласы ЖББ №24 орта мектебі»КММ**	
Күні:	**Мұғалімнің аты-жөні: Маулетова И.О., Оспанова Ж.Н.**	
Сыныбы:6	**Пәні:қазақ әдебиеті ж/е орыс әдебиеті Қатысқандар: Қатыспағандар:**	
Сабақтың тақырыбы:	**«Абай –дана, Абай-дара қазақта!»**	
Осы сабақ арқылы жүзеге асатын оқу мақсаттары	Абай есімі — қазақ халқының ұлттық санасының оянуы мен рухани қайта жаңғыруының , қоғамның озық күштерінің өркениеттілікке ұмтылысы мен әлеуметтік әділдіктің символы екенін оқушы бойына дарыту . Абайдың даналығын, рухани асыл мұраларын насихаттау.	
Сабақ мақсаттары	**Барлық оқушылар орындай алады:** Абай өмірін біледі,шығармаларын мәнерлеп оқып, мазмұнын түсінеді,көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені анықтайды **Оқушылардың көпшілігі орындай алады:** Абайдың өлеңдерін атай көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені түсінеді, адамдық қасиеттер мен жаман қасиеттерді ажыратып, талдайды. **Кейбір оқушылар орындай алады:** Мәтіннің мазмұны бойынша адамдық қасиеттер мен жаман қасиеттерді өмірмен байланыстырып салыстырады.	
Бағалау критерийі	Шығармаларын мәнерлеп оқып,мазмұнын түсінеді Өлеңдегі көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені ашады Адамдық қасиеттер мен жаман қасиеттерді ажыратып,салыстырады	
Тілдік мақсат	**Оқушылар орындай алады:**	
	Пәнге қатысты сөздік қор мен терминдер:Идея,мәселе**,** мақтанба, қашық бол, асық бол, адам болу, өсек, өтірік, мақтаныш, бекер мал шашпақ, бес дұшпан, талап, терең ой, қанағат, рақым, асыл іс.	
	Диалог құруға / шығарма жазуға арналған пайдалы тіркестер:	
	Талқылауға арналған сұрақтар:	
	Не себепті ... деп ойлайсыздар?	
Құндылықтарға баулу	«Мәңгілік ел» жалпыұлттық идеясы бойынша – үшінші: Зайырлы қоғам және жоғары руханият. Өмір бойы білім алу, құрмет, ынтымақтастық, ашықтық.	
Пәнаралық байланыс	Музыка, орыс тілі	
Алдыңғы оқу:	Абай Құнанбаев өмірі мен шығармашылығы туралы не білесіңдер? Адам бойындағы бес асыл мен бес дұшпан деген не?	
Жоспар		
Жоспарланған уақыт	**Жоспарланған жаттығу түрлері**	**Ресурстар**
Сабақтың басы 10 минут	Сәлемдесу, сергіту сәті, топқа бөлу. Жаңа сабаққа кіріспе: **«Миға шабуыл»** стратегиясы арқылы оқушылардың қызығушылықтарын ояту. 1.Абай Құнанбаев туралы не білесіңдер? 2.Абайдың қандай шығармаларын оқыдыңдыр? 3.Абайдың қай өлеңін жатқа білесіңдер?	Түрлі конфеттер, Көңілді күн жаттығуы **«Миға шабуыл»**

Сабақтың ортасы
BILIM LAND

Класстер құру

«Құндылықтар спектрі» әдіс

«Өгіз бен бақа» Абай аударма

ВЕНН диаграммасы

https://www.youtube.com/watch?v=WuH0YJguPiw
Абай өмірі мен шығармалары туралы білімлендтан тыңдау.
Білу

1-тапсырма.ЖЖ
I топ: «Өлеңдері»
II топ: «Аудармалары»

Дескриптор:

Абай өлеңдерін топтастыра алады.
Аудармаларын біледі.
Қазасөздерін біледі

Қалыптастырушы бағалау: Қолпаштау

Түсіну

2-тапсырма.ТЖ
I топ
Абай шығармасындағы бес асыл іс пен бес дұшпан сөзінің мағынасын ашайық. өмірмен байланыстырып, салыстырады. Әр сөзге жеке жеке талдау жасайды.
Талап – талаптанған адам қиын істі де орындайды ***(Қазіргі кезде талаптың маңыздылығы қанша , талаптану деген бізге керек па?)***
Еңбек – « еңбек етсең ерінбей, тояды қарның тіленбей» (Қазіргі кезде еңбектің қаншалықты маңыздылығы бар?)
Терең ой – адамның хайуаннан артықшылығы әріден терең ойлай алатындығында (Терең ой- өмірмен байланыстырамыз)
Қанағат – адам қанағатшыл болу керек (Қазіргі заманда қанағатшыл болуымыз керек па?)
Рақым – мейірімді болу,үлкенге құрмет – кішіге қамқорлық жасау. (Рақымды болу не үшін қажет?)
Өсек – біреудің сыртынан жамандап айтылатын сөз (Өсек тасу ,өсекші болу бізге қажет па?
Өтірік – жамандыққа апарады, жаман іске бастайды (Қазіргі кезде өтірікші болу қаншалықты қажет?)
Мақтаншақ – жаман қылық, өркөкіректік (Мақтаншақ болу қаншалықты маңызд?)
Еріншек – « Еріншектің ертеңі таусылмайды» Мына дамыған заманда еріншек болуымыз керек па?
Бекер мал шашпақ – ысырапшылдық, үнемдемеу
II топ
http://bilim-all.kz/olen/1357-Baqa-men-ogiz
http://bilim-all.kz/olen/1468-Ogiz-ben-baqa
Салыстыру

«Өгіз бен бақа» Ахмет аударма

Қалыптастырушы бағалау

Қолдану

Учитель: молодцы! Вы постарались, а теперь я хотела бы вам дать новое задание, оно будет парным. Вам необходимо прочитать 2 стихотворения Абая, на русском и казахском языке. Так же вам надо найти художественно – изобразительные средства и сравнить их.

ЖЕЛСІЗ ТҮНДЕ ЖАРЫҚ АЙ,
СӘУЛЕСІ СУДА ДІРІЛДЕП,
АУЫЛДЫҢ ЖАНЫ ТЕРЕҢ САЙ,
ТАСЫҒАН ӨЗЕН КҮРІЛДЕП.
ҚАЛЫҢ АҒАШ ЖАПЫРАҒЫ
СЫБЫРЛАСЫП ӨЗДІ-ӨЗІ,
КӨРІНБЕЙ ЖЕРДІҢ, ТОПЫРАҒЫ,
ҚҰЛПЫРҒАН ЖАСЫЛ ЖЕР ЖҮЗІ.
ТАУ ЖАҢҒЫРЫП, ӘН ҚОСЫП
ҮРГЕН ИТ ПЕН АЙТАҚҚА.
КЕЛМЕП ПЕ ЕДІҢ ЖОЛ ТОСЫП
ЖОЛЫҒУҒА АУЛАҚҚА?
ТАЙМАҢДАМАЙ ТАМЫЛЖЫП,
БІР СУЫНЫП, БІР ЫСЫП,
ДЕМ АЛА АЛМАЙ ДАМЫЛ ҚЫП,
ЕЛЕҢ ҚАҒЫП, БОС ШОШЫП.
СӨЗ АЙТА АЛМАЙ БӨГЕЛІП,
ДҮРСІЛ ҚАҒЫП ЖҮРЕГІ,
ТҰРМАП ПА ЕДІ СҮЙЕНІП,
ТАМАҚҚА КІРІП ИЕГІ
ТИХОЙ НОЧЬЮ ПРИ ЛУНЕ
ЛУЧ В ВОДЕ ДРОЖИТ СЛЕГКА,
ЗА АУЛОМ В ТИШИНЕ
ПО КАМНЯМ БЕЖИТ РЕКА.
ЛИСТЬЯ ДРЕМЛЮЩИХ ЛЕСОВ
МЕЖ СОБОЮ ГОВОРЯТ.
ТЕМНОЙ ЗЕЛЕНИ ПОКРОВ
ЗЕМЛЮ ВСЮ ОДЕЛ ДО ПЯТ.
ГОРЫ ЛОВЯТ ДАЛЬНИЙ ГУЛ,
КРИК ПАСТУШИЙ — В ТИШИНЕ…
НА СВИДАНЬЕ ЗА АУЛ
ПРИХОДИЛА ТЫ КО МНЕ.
И ОТВАЖНА И КРОТКА,
ТЫ ПРЕКРАСНА , КАК ДИТЯ,
ПРИБЕЖАВ ИЗ ДАЛЕКА,
ДУХ С ТРУДОМ ПЕРЕВОДЯ.
МЕСТА НЕ БЫЛО СЛОВАМ.
ПОМНЮ СЕРДЦА ЧАСТЫЙ СТУК
В МИГ, КОГДА К МОИМ ГУБАМ
МОЛЧА ТЫ ПРИЛЬНУЛА ВДРУГ…

Дескриптор:
Читают стихотворения
Находят эпитеты, сравнения, олицетворения, метафоры
Сравнивают
Делают выводы

https://mixmuz.ru/ желсіз түнде жарық ай
Музыкальная пауза Желсіз түнде жарық ай

Скажите дети какие вы испытали чувства прослушав эту песню? Какую природу описал великий казахский поэт? Можете ли вы представить словесный портрет природы?

Очень хорошо! Спасибо! Давайте выполним наше следующее задание. В начале урока вы просмотрели видео об Абае. Давайте же мы проверим, что вы успели запомнить.

Берілген материалдар бойынша сөздер, түсініктер, және т.б. Оқушыларға беріп оны құндылығы жағынан ашып айтуы сұралады

Сабақтың соңы

Жинақтау

Закрепление темы

А) Кроссворды

			1		**А**						
					Б						
	3				**А**						
				4	**Й**						

1. Зере – это …

2

2. Имя отца Абая.
3. Имя матери.
4. Настоящее имя Абая.

1	**А**				
2	**Қ**				
3	**Ы**				
4	**Н**				

1. Этим именем называла его бабушка.
2. Кисломолочный напиток, сделанный из кобыльего молока.
3. Казахский поэт-просветитель, создавший «Әліппе».
4. Назидания, наставления по-казахски.

Б) Экспресс-опрос

Согласны ли вы…

1. … что Абай родился в Западном Казахстане?
2. … что он перевел «Письмо Татьяны» из романа А.С. Пушкина «Евгений Онегин»?
3. … что его произведения переводили на русский язык?
4. … что он говорил на английском языке?
5. … что у него было 4 сына?
6. … что он учился в медресе?
7. … что он увлекался чтением русской литературы?
8. … что «Слова Назидания» — «Қара сөздер» написал Ыбрай Алтынсарин?
9. … что он сочинял песни?
10. … что Абай перевел на казахский язык некоторые стихотворения Байрона и Гете?

Қорытынды.

Кері байланыс
Кілт 1-нет, 2-да, 3-да, 4-нет, 5-да, 6-да, 7-да, 8-нет, 9-да, 10-да.
сабақ нәтижесін шығарамыз
1.Сабақ туралы білемін…._____
2.Сабақта өзім және топ қалай жұмыс жасады…._____
Жақсы, өте жақсы
3.Берілген тапсырма…_____
Жеңіл /қиын, түсінікті /түсініксіз,қажет /қажетсіз, қызықты/ қызық емес
4.Қандай тапсырмалар ұнады…_____
5Сабақтан алған әсерім… _____

Мұғалім сөзі

Ø Егер сіз жақсылық пен жамандықты, әділдік пен қиянат туралы білгіңіз келсе, **Абайды оқыңыз!**
Ø Адамгершілік пен арлылық , махаббат пен залымдық туралы білгіңіз келсе, **Абайды оқыңыз!**
Ø Өлім мен өмір, адам жанының қалтарыстарын, қатпар — қатпар сырларын білгіңіз келсе, **Абайды оқыңыз!**
Ø Тіршіліктің мәңгілік сауалдарына жауап іздеп, ғаламның 18 мың құпиясын білгіңіз келсе, **Абайды оқыңыз!**

Рефлексия
Сабақтың оқу мақсаты мен оқу міндеттері орындалды ма?
Бүгін оқушылар нені білді?
Сыныптағы ахуал қандай
болды?
Мен орындаған саралау шаралары тиімді болды ма?
Мен уақытты тиімді пайдалана алдым ба?
Мен өз жоспарыма қандай өзгерістер енгіздім және неге?

Қорытынды бағалау
Қандай екі нәрсе табысты болды? (Оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)
Қандай екі нәрсе сабақты жақсарта алды?

	Кіріктірілген сабақ Қазақ әдебиеті , Орыс тілі мен әдебиеті
	«Абай — дана, Абай – дара қазақта!»

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Сабақтың мақсаты	Абай есімі — қазақ халқының ұлттық санасының ояну мен рухани қайта жаңғыруының , қоғамның озық күштерінің өркениеттілікке ұмтылысы мен әлеуметтік әділдіктің символы екенін оқушы бойына дарыту . Абайдың даналығын, рухани асыл мұраларын насихаттау,
Міндеттері	1. Оқушының бойына ақыл мен парасатты, сөз құдіреті мен көркем сөздің мәйегін бойына сіңдіру. 2. Қанымызда бар шешен де тауып шебер сөйлеуді ұрпақ бойынан көру. 3. Ұлыларымызды құрметтеу, сол арқылы оқушы бойына мақтаныш сезімін тудыру, даналардың даралығын бағалау, қастерлей білуге баулу.
Сабақ кезеңдерін сипаттау Сабақтың басы	Сәлемдесу, сергіту сәті, топқа бөлу. Жаңа сабаққа кіріспе: **«Миға шабуыл»** стратегиясы арқылы оқушылардың қызығушылықтарын ояту.
«Өгіз бен бақа» Абай аудармасы Сабақ ортасы	**BILIM LAND** https://www.youtube.com/watch?v=WuH0YJguPiw Абай өмірі мен шығармалары туралы білімлендтан тыңдау. Білу **«Класстер құру»** 1-тапсырма.ЖЖ I топ: «Өлеңдері» II топ: «Аудармалары» **Түсіну** **2-тапсырма.ТЖ** **«Құндылықтар спектрі» әдіс,** I топ Абай шығармасындағы бес асыл іс пен бес дұшпан сөзінің мағынасын ашады. өмірмен байланыстырып, салыстырады. Әр сөзге жеке жеке талдау жасайды. **II топ « ВЕНН диаграммасы»** **http://bilim-all.kz/olen/1357-Baqa-men-ogiz** **http://bilim-all.kz/olen/1468-Ogiz-ben-baqa** **«Өгіз бен бақа» Ахмет аудармасы** **Салыстыру** **Қолдану** **Исследовательский метод «Думай – объединяйся – делись»** Учитель: молодцы! Вы постарались, а теперь я хотела бы вам дать новое задание, оно будет парным. Вам необходимо прочитать 2 стихотворения Абая, на русском и казахском языке. Так же вам надо найти художественно – изобразительные средства и сравнить их.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Сабақтың соңы	Жинақтау ***Закрепление темы*** ***Кроссворды*** ***Стратегия «Экспресс – опрос»***
Қорытынды	**Кері байланыс** сабақ нәтижесін шығарамыз 1.Сабақ туралы білемін.…_____ 2.Сабақта өзім және топ қалай жұмыс жасады.…_____ Жақсы, өте жақсы 3.Берілген тапсырма…_____ Жеңіл /қиын, түсінікті /түсініксіз,қажет /қажетсіз, қызықты/ қызық емес 4.Қандай тапсырмалар ұнады…_____ 5Сабақтан алған әсерім… _____
Сабақта қолданылатын әдістер	**«Класстер құру» , «Құндылықтар спектрі» әдіс, « ВЕНН диаграммасы», Исследовательский метод «Думай – объединяйся – делись» , *Кроссворды Стратегия «Экспресс – опрос»,* Кері байланыс**
Қолданылатын жабдықтар	**BILIM LAND, АКТ, стикер, маркер, интернет,слайд,**

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.